

DOI: 10.26650/JGEOG2022-1057635

COĞRAFYA DERGİSİ
JOURNAL OF GEOGRAPHY
2022, (44)

<https://iupress.istanbul.edu.tr/en/journal/jgeography/home>

İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Istanbul University Journal of Geography

Mustafa KAHRAMAN¹

¹Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: M.K. 0000-0002-5374-3380

ÖZ

Bu çalışmada İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisinin bibliyometrik analizi yapılmıştır. İlk etapta İstanbul Üniversitesi coğrafya dergisinin internet sitesinden her bir makalenin ismi, yazar ya da yazarları, makalenin adı, yayımlandığı yıl ve yayımlandığı sayı gibi bilgilere ulaşılmıştır. Elde edilen bibliyografik verilerden hareketle dergide yayımlanmış olan makalelere Google Akademik veri tabanında yapılmış olan atıflar incelenmiş ve analiz edilmiştir. Ulaşılan verilerin görselleştirilmesi ve analizi için Arcgis 10.1.4 ve VOSviewer paket programları kullanılmıştır. Bahsi geçen programlar aracılığı ile Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan çalışmaların makale analizi, yazar analizi, kurum analizi, konu analizi, çalışılan sahalara dağılımı ve atıf analizleri yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda dergide son yıllarda makale sayısının ve birden çok yazarlı çalışmaların arttığı ve yazarların kurumsal bazda çeşitlendiği görülmektedir. Dergiye 79 farklı kuruma mensup 253 yazar destek vermiştir. Kurumlar arasında 66 adet farklı üniversite ve enstitü ile yükseköğretim kurumlarının ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Dergide yayımlanan makalelere yapılan toplam atıf 2229'dur. Google Akademik veri tabanına yansıyan atıfların önemli bir kısmı 2000'li yıllarda yapılmıştır. Dergiye atıf yapan çalışmaların yarısından fazlası başta Türk Coğrafya Dergisi olmak üzere çeşitli dergilerde yayımlanmış makalelerden yapılmıştır. Dergide çalışılan konular arasında jeomorfoloji, bitki ve taşkın konularının ön plana çıktığı, İstanbul, Kastamonu, Muğla ve Antalya illeri dâhilindeki sahalara göre daha fazla çalışıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Coğrafya Dergisi, bibliyometrik analiz, sosyal ağ analizi

ABSTRACT

This study presents a bibliometric analysis in the Journal of Geography. It was obtained through information derived from the website of the Istanbul University "Geography Journal", which includes the name of each article, authors, year it was published, and challenges. The citations made in the Google Scholar database to the articles published in the journal were examined and analyzed using the bibliographic data obtained. Hence, through the aforementioned programs, the article, author, institution, subject, the distribution of the fields under study, and citation analysis of the studies published in the Journal of Geography were made. As a result of these studies, it is seen that the number of articles and studies with numerous authors has increased in recent years and the authors have diversified on an institutional basis. A total of 253 authors from 79 institutions supported this journal. It was determined that 66 different universities, institutes, and higher education institutions stand out among the institutions. The total number of citations to articles published in the journal is 2,229, and a significant percentage of the citations made to the Google Scholar database was made in the 2000s.

Keywords: Journal of Geography, bibliometric analysis, social network analysis

Başvuru/Submitted: 14.01.2022 • **Revizyon Talebi/Revision Requested:** 19.04.2022 • **Son Revizyon/Last Revision Received:** 07.05.2022 •

Kabul/Accepted: 08.05.2022

Sorumlu yazar/Corresponding author: Mustafa KAHRAMAN / mustafa.kahraman@istanbul.edu.tr

Atıf/Citation: Kahraman, M. (2022). İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi'nin bibliyometrik analizi. *Coğrafya Dergisi*, 44, 207-218.

<https://doi.org/10.26650/JGEOG2022-1057635>

EXTENDED ABSTRACT

Peer-reviewed scientific journals play a crucial role in the development of science and its delivery to large masses. Examining scientific journals regularly is crucial in determining the scientific level and detecting changes in scientific perspective. The findings from these studies not only determine the direction of the developments in the relevant science but also allow for the detection and discussion of problems or weaknesses that may exist.

Although there are numerous approaches to the analysis of scientific journals, bibliometric analysis is one of the most preferred. Therefore, bibliometric analysis, which means examining books, journals, and articles with mathematical and statistical techniques, does not have exact rules, but analysis methods such as the author, institution, subject, and citation analysis are used in the literature. Thus, these analyses can be centered on an institution such as a journal or university thesis collection, or they can be done in the form of an analysis of studies focused on a specific subject.

In this study, the analysis of the Istanbul University Geography Journal, which is important to the geography journals in Turkey, was examined. Thus, both quantitative and qualitative data about the journal were obtained, and the course of studies in the field of geography was examined.

Method

The WebHarvy Package program was used to obtain data for this study. This package program made it possible to connect to internet sites and quickly obtain written information presented via HTML codes. Studies published in the journal were accessed from the Geography Journal's website. The Google Scholar database was preferred for scientific citations to the studies published in the journal. Hence, the Google Scholar database was chosen above other databases such as Web of Science, Scopus, Microsoft Academic, and SOBIAD because it is suitable for accessing more comprehensive citations. In the processing and analysis of the obtained data, programs like Arcgis 10.1.4, Gephi 9.2., and VOSviewer were preferred. The results of all these studies are presented under the titles of the work, author, institution, subject, and citation analysis.

Article Analysis

The total number of articles published in the journal between 1985 and 2021 was 304, and it was impossible to reach the author and title of 1 study. Although an average of eight articles are published in the journal per year, it is impossible to talk about a homogeneous distribution by year. For example, a collective challenge was issued between 1988 and 1992, 12 articles were published, while 36 articles were published in 2020. Consequently, as we approach this present day, it is possible to say that the number of articles is increasing, and there has been a variety in the choice of language. Although the journal accepts publications in Turkish or English; however, no English articles were published in the journal until 2018.

Author Analysis

A total of 303 articles in geography magazine were written by 253 authors. While most of the studies were single-authored until the 2000s, the number of co-authored studies is increasing as we approach this present day, and out of the 253 authors, 27% have more than one work.

Institutional Analysis

The institutions to which the authors belong have diversified as we get closer to this present day. For example, in 98 studies published until the 2000s, all of them are members of the geography department of Istanbul University, except for two authors. As of 2021, the work of authors belonging to 79 different institutions has been published in the Journal of Geography. Higher education institutions stand out among the institutions. Higher education institutions are followed by secondary education institutions affiliated with the Ministry of

National Education and institutions under the umbrella of the Turkish Armed Forces. Therefore, considering the geographical distribution of the institutions to which the authors belong, it is seen that a significant part of them are located in Turkey, especially in the western part of the country. However, some authors belong to institutions in Pakistan, Azerbaijan, France, and England, although their number is relatively small. As we get closer to this present day, it is possible to see that the cooperation between institutions has increased in the magazine.

Topic Analysis

The studies published in the journal were attempted to be determined using the keywords of the articles published in the Journal of Geography. As a result, words such as plant, geomorphology, and flood are the most commonly used words.

Citation Analysis

It has been observed since the 2000s that scientific citations to articles published in the Journal of Geography have rapidly increased. The reasons are that with the advancement of technology in recent years, it has become easier to access materials, and citations to earlier works have not been transferred to digital media. Considering the distribution of citations to the studies conducted in the journal according to the type of work, it is seen that the articles published in various journals come to the fore. A total of 2,229 citations made to the studies in the Geography Journal in the Google Academic database consists of 61% articles, 23% postgraduate thesis studies, 7% congress books, 5% editorial book chapters, and 3% stand-alone books.

1. GİRİŞ

Her bir insanın ve toplumun zaman içerisinde bakış açısı değiştiği gibi bilimsel bakış açısı da değişime açıktır. Bu değişimler yavaş gerçekleştiği için fark edilmesi güç olabilir. Bu değişimi anlayabilmek adına her bilim dalı belirli aralıklarla eskiden yapılan çalışmalara bakmalı ve çalışmalar analiz edilmelidir. Bu çalışmalar sadece bilimsel düzeyin belirlenmesi ya da değişimi görmek için faydalı değildir. Aynı zamanda varsa sorunlar veya eksikliklerin tespit edilmesine ve tartışılmaya açılmasına olanak sağlamaktadır.

Bilimsel yayın analizlerinde genellikle iki tür yaklaşım gözlenmektedir. Bunlardan ilki bir konu çerçevesinde yayımlanmış olan çalışmaların derlenmesi ve analizlerinin yapılmasıdır (Chiu, ve Ho, 2007; Savrun ve Mutlu, 2019; Şakar ve Cerit, 2013; Depren, Kartal ve Depren, 2018; Düşmezkalender ve Metin, 2019; Temizkan, Çiçek ve Özdemir, 2015; Tayfun, Ülker, Gökçe, Tengilimoğlu, Sürücü ve Durmaz, 2018; Alan ve Şen, 2020; Sarı ve Delen, 2021; Siyavuş ve Aydın, 2021). Diğeri ise belirli bir bilim dalına mensup olan araştırmacıların yoğunlaştığı bir derginin, kurumun, kitap serisinin ya da belirli bir kurumda üretilmiş olan tezlerin ele alınması şeklindedir (Apak, Erol ve Öztürk, 2016; Şahin, Akdağ, Çakıcı, Neslihan, 2018; Şen, Hatunoğlu ve Terzi, 2017; Kavakcı ve Yardımcıoğlu, 2018; Erbaşı, Gümrah ve Hakses, 2017; Şahin ve Kahraman, 2019; Askeroğlu, 2018; Karagöz ve Kozak, 2014).). Gerek konu bazlı gerekse kurum bazlı olmak üzere elde edilmiş olan çalışmalar birçok açıdan ele alınabilir. Fakat bunlar arasında bibliyometrik analiz en fazla kullanılan yöntemlerden birisidir (Al, 2008:2; Hotamışlı ve Erem, 2014: 2).

Bibliyometri kavramı için çeşitli tanımlar yapılmakla birlikte genel olarak kitap, dergi, makale, tez gibi bilimsel yayınların matematiksel ve istatistiksel tekniklerle incelenmesi şeklinde ifade etmek mümkündür. “Bibliyometrik analiz ise bilimsel amaçlı belgelerin ya da yayınların yazar sayısı, yayımlandığı dergi, konu, yayın bilgisi gibi belirli özelliklerinin niceliksel olarak analiz edilmesi (Al ve Tonta, 2004; Yalçın, 2010; Ulu ve Akdağ, 2015; Yılmaz, 2017; Sarı ve Delen, 2021) şeklinde tanımlanmaktadır. “Literatürde yapılan bibliyografik çalışmalarda atıf analizi, kurum analizi, yazar analizi, konu analizi, ortak atıf analizi gibi yöntemler kullanıldığı görülmektedir.

Bibliyometrik yöntem kullanılan ilk çalışma 1917 yılında Cole ve Eales tarafından yayınlanmıştır (Polat, Saraçoğlu ve Duman, 2019: 47). Cole ve Eales “The history of comparative

anatomy: part 1. - a statistical analysis of the literature“ adlı çalışmalarında anatomi alanında yayımlanmış olan eserleri incelemişlerdir (Cole ve Eales, 1917). Cole ve Eales’in çalışmalarını 1923 yılında E. W. Hulme tarafından yayımlanan “Statistical bibliography in relation to the growth of modern civilization” adlı çalışma takip etmiştir (Hulme, 1923). Daha sonraki dönemlerde bibliyometri alanındaki çalışmalar artmıştır. 1978 yılında yayıma başlayan Scientometrics adlı dergi bibliyometrik çalışmaların yayımlandığı ve halen günümüzde de önemini koruyan önemli bir bilimsel dergidir. Al’a (2008) göre Türkiye’de ilk bibliyometrik çalışma 1970 yılında Kemal Özinönü tarafından gerçekleştirilmiştir. Ortadoğu Teknik Üniversitesi tarafından yayınlanan “Growth in Turkish positive basic sciences, 1933-1966” adlı çalışmada ülkemizdeki temel bilim alanındaki verimlilik ölçülmüştür. 1975-1990 yılları arası Türkiye’de bibliyometrik çalışmalar bakımından verimsiz bir dönemdir. 1990 yılından sonra bibliyometrik çalışmaların sayısı artmaya başlamıştır (Al, 2008: 10). Günümüzde ulusal ve uluslararası literatürde makale, tez, kitap, kongre kitabı, poster gibi birçok bilimsel yayın ele alınmaktadır (Yalçın, 2010; Fanelli ve Glänzel, 2013; Ellegaard ve Wallin, 2015; Aydın, 2017; Şahin ve Acun, 2015; Demirbulat ve Dinç, 2017; Hamidah, Sriyono ve Hudha, 2020; Fan vd., 2020).

Bilimsel bakış açısının ve performansının tespitinde ilgili bilim dalına mensup olan araştırmacıların yayınları birinci dereceden kaynaklardır. Bu noktada bilimsel hakemli dergilere ve bu dergilerde yayımlanmış olan makalelere diğer yayınlara göre sayıca daha fazla olduğu ve hakem değerlendirmesine tabi olduklarından dolayı ayrıca önem vermek gerekir. Bilimsel bir derginin incelemesi yapılarak ilgili bilimin dalına mensup ya da ilişkili birçok yazarın bilimsel bakış açısı ve yönelimine dair fikirler elde etmek mümkündür. Söz konusu düşüncelerden hareketle bu çalışmada İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi’nin analizi yapılmıştır.

İstanbul Üniversitesi tarafından yayınlanan Coğrafya Dergisi yılda iki defa yayımlanmaktadır. 1985 yılından itibaren yayımlanmaya başlayan dergi, coğrafya alanında ülkemizdeki ilk bilimsel dergilerden biri olup ESCI (Emerging Sources Citation Index), TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin ve DOAJ veri tabanlarında taranmaktadır.

Bu çalışmada İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Dergisi’nde 1985-2021 yılları arasında yayımlanan 304 adet makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Dergide yayınlanan her bir makalenin yazar sayısı, yazarların kurumsal bilgileri, çalışmaya yapılan atıflar, yapılan atıfların kimler

tarafından, ne zaman ve ne tür çalışmalarda yapıldığı, yayımlanan makalelerin anahtar kelimeleri, gibi bilgileri içeren bir veri seti oluşturulmuştur. Elde edilen bu materyalden hareketle

- Dergide en fazla çalışması yayımlanan yazar kimdir?
- Dergide çok yazarlık durumu nedir?
- Dergide yayın yapan araştırmacılar hangi kurumlarda çalışmaktadırlar?
- Dergiye katkı veren kurumlar arasındaki sosyal ağlar nasıldır?
- Dergide yapılan atıfların ve atıfların yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Dergiye yapılan atıfların çalışma türlerine göre durumu nedir?
- Dergide hangi konular çalışılmıştır?

gibi soruların cevapları aranmıştır.

Çalışmada ilk etapta Coğrafya Dergisi'nde yayımlanmış olan makalelerin ve bu makalelere atıf vermiş olan çalışmaların temininde kullanılan veri toplama yöntemleri ve elde edilen verinin incelemesinde kullanılan yöntemler sunulmuştur. Sonrasında eser analizi, yazar analizi, kurum analizi, konu analizi ve atıf analizlerine dair elde edilen bulgular sunulmuştur.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmada elde edilen veriler 29.09.2021 tarihinde İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi'nin internet sitesinde sunulan makale arşivinden elde edilmiştir. Dergide yayımlanan tüm çalışmaların isimleri, çalışmanın yayımlandığı yıl ve sayısı, yazar veya yazarların isim ve soy isimleri, yazarların varsa kurum

bilgileri listelenmiştir. Veri temin edilen bir diğer kaynak ise Google Akademik veri tabanıdır. Google Akademik veri tabanı Coğrafya Dergisi'nde yayımlanmış olan makalelerin atıflarını tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Web of Science, Scopus, Microsoft Akademik, SOBİAD gibi birçok veri tabanı arasında Google Akademik veri tabanının seçilmiş olmasının temel sebebi daha geniş kapsamlı atıflara ulaşmaya olanak vermesidir. Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan herhangi bir makaleye atıf yapan tüm bilimsel çalışmaların ismi, yazar veya yazarların isim ve soy isimleri yayın türü ve yayıncının adı listelenmiştir. Gerek Coğrafya Dergisi'nin resmi internet sitesinden gerekse Google Akademik internet sitesinden Web Harvey paket programı kullanılarak veriler elde edilmiştir. Bahsi geçen program internet sitelerine bağlanıp HTML kodları aracılığı ile sunulan yazılı bilgileri hızlı bir şekilde elde edilmesine olanak tanımıştır.

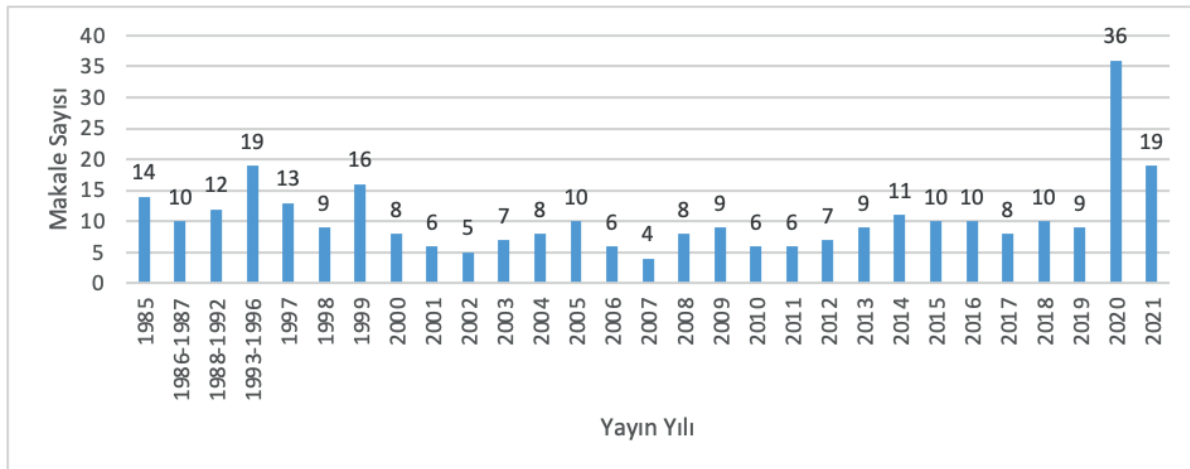
Elde edilen verilerin işlenmesi ve analizinde nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmış olup Arcgis 10.1.4, Gephi 0.9.2. ve VOSviewer gibi programlardan yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu çalışmalar sürecinde çıkan sonuçlar eser analizi, yazar analizi, kurum analizi, konu analizi ve atıf analizi başlıkları altında sunulmuştur.

3.1. Eser Analizi

Coğrafya Dergisi yayın hayatına 1985 yılında başlamıştır. 1996 yılına kadar yılda bir defa yayımlanan dergi 1996 yılından itibaren ise yılda iki defa yayımlanmaya başlanmıştır. 1985 yılından 2021 yılında yayımlanan 42. sayıya kadar geçen dönem

Grafik 1: Makale Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı.

Graphic 1: Distribution of Article Numbers by Years.

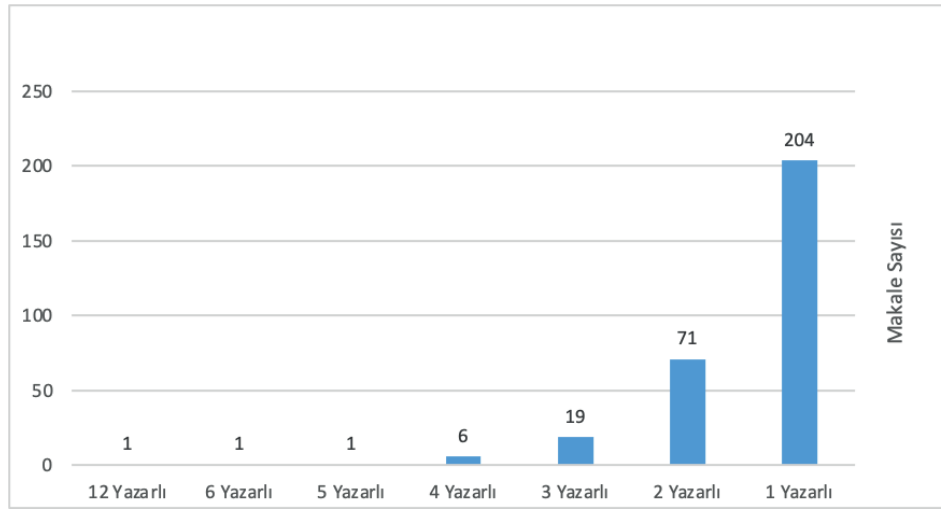
içerisinde toplam 304 adet makale yayınlanmıştır. Bu yayınların 2 tanesi tercüme 2 tanesi de vefat eden veya emekli olan araştırmacılar hakkında kaleme alınmış olan yazılardan meydana gelmektedir. Dergide her yıl ortalama 8 makale yayımlanmakla birlikte makale sayıları yıllara homojen dağılmamıştır. 1996-1987 yılları arasındaki 10 yılda 10 makale, 1988-1992 yılları arasındaki beş yılda 19 makale yayımlanmıştır. 2020 yılında toplam 36 makale ile en fazla makale yayımlan yıl olmuştur (**Grafik 1**).

Makaleleri dil açısından ele aldığımızda 304 adet makalenin 13 tanesinin İngilizce dilinde kaleme alındığı görülmüştür. İngilizce dilinde yazılmış olan makalelerin tamamı 2018 yılından sonra kaleme alınan çalışmalardır.

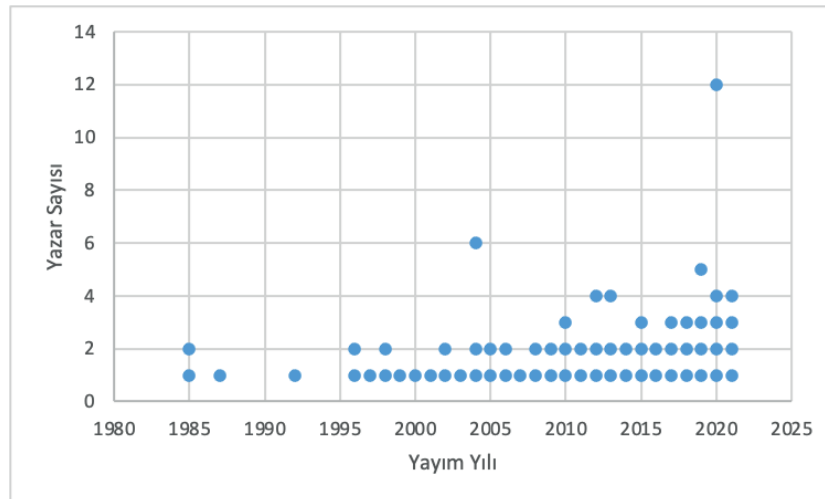
3.2. Yazar Analizi

304 adet makaleden 1 tanesinin yazar bilgilerine ulaşmak mümkün olmamıştır. Yazar ya da yazarları bilinen 303 adet çalışmanın toplam yazar sayısı 253'dür. Bir başka ifadeyle yazar başına düşen makale sayısı 1,20'dir. Makalelerin %67'si tek yazarlıdır (**Grafik 2**). Yazar sayısı en yüksek olan makale 12 araştırmacı tarafından kaleme alınmıştır.

Geçmişten günümüze yaklaştıkça birden fazla yazar tarafından yazılan makale sayısı artmıştır. Bu artış özellikle 2000'li yıllardan itibaren gözlenmektedir (**Grafik 3**).

Grafik 2: Yazar Sayılarına Göre Makalelerin Dağılımı.
Graphic 2: Distribution of Article Numbers by Years.

Grafik 3: Yazar Sayılarının yıllara göre dağılımı.
Graphic 3: Distribution of Authors by Years.

Derginin 36 yıllık yayın hayatında dergiye 1'den fazla çalışma ile katkı sunan yazarların sayısı 71'dir. Bir başka ifadeyle yazarların % 27'si dergide 1'den çok çalışmaya imza atmıştır. 3 yazarın dergide 10 ve üzerinde yayını bulunmaktadır. Meral Avcı 13, Hüseyin Turoğlu 12, Sedat Avcı 12 adet makale ile dergiye en fazla katkı veren yazarlardır.

Dergide birçok akademik ortaklık yapılmıştır. Dergide iki farklı makalede ortak çalışmış olan yazarlar Murat Sunkar-Sadettin Tonbul, B. Ünal İbret-Duran Aydınözü, Yusuf Dönmez-Duran Aydınözü, Zahide Acar-Barbaros Gönençgil, Müjde Aydoğdu-Muzaffer Bakırcı ve Kadir Temurçin-Yolcu Aldırmaz adlı yazarlardır. Aynı ekipte olup da dergide 3'ten fazla ortak çalışması yayımlanmış yazar bulunmamaktadır.

3.3. Kurum Analizi

Coğrafya Dergisi'ne toplam 253 adet yazar 79 farklı kuruma mensuptur. İki yazarın kurum ve bölüm bilgilerine ulaşılmamıştır. 12 yazar ise kariyer sürecinde kurum değiştirmiştir. Coğrafya Dergisi'ne katkı veren kurumların başında üniversite ve enstitü gibi yükseköğretim kurumları gelmektedir. Dergide çalışması bulunan yazarlar 65 farklı yükseköğretim kurumuna mensuptur. Yükseköğretim kurumlarından kurumsal bazda en fazla katkı Milli Eğitim Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleridir.

Dergiye destek veren yazarlar arasında İstanbul Üniversitesine mensup olan yazarlar çoğunluğu oluşturmaktadır. İstanbul Üniversitesi mensubu olup da dergide bir çalışmada yer alan kişi sayısı 67'dir. Dergide, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi 12 yazarla, Ankara Üniversitesi 9 yazarla, Çankırı Karatekin Üniversitesi 8 yazarla, Sakarya Üniversitesi 8 yazarla, Fırat Üniversitesi 7 yazarla, Süleyman Demirel Üniversitesi 7 yazarla, Atatürk Üniversitesi 6 yazarla, İstanbul (Cerrahpaşa) Üniversitesi 6 yazarla temsil edilmiştir.

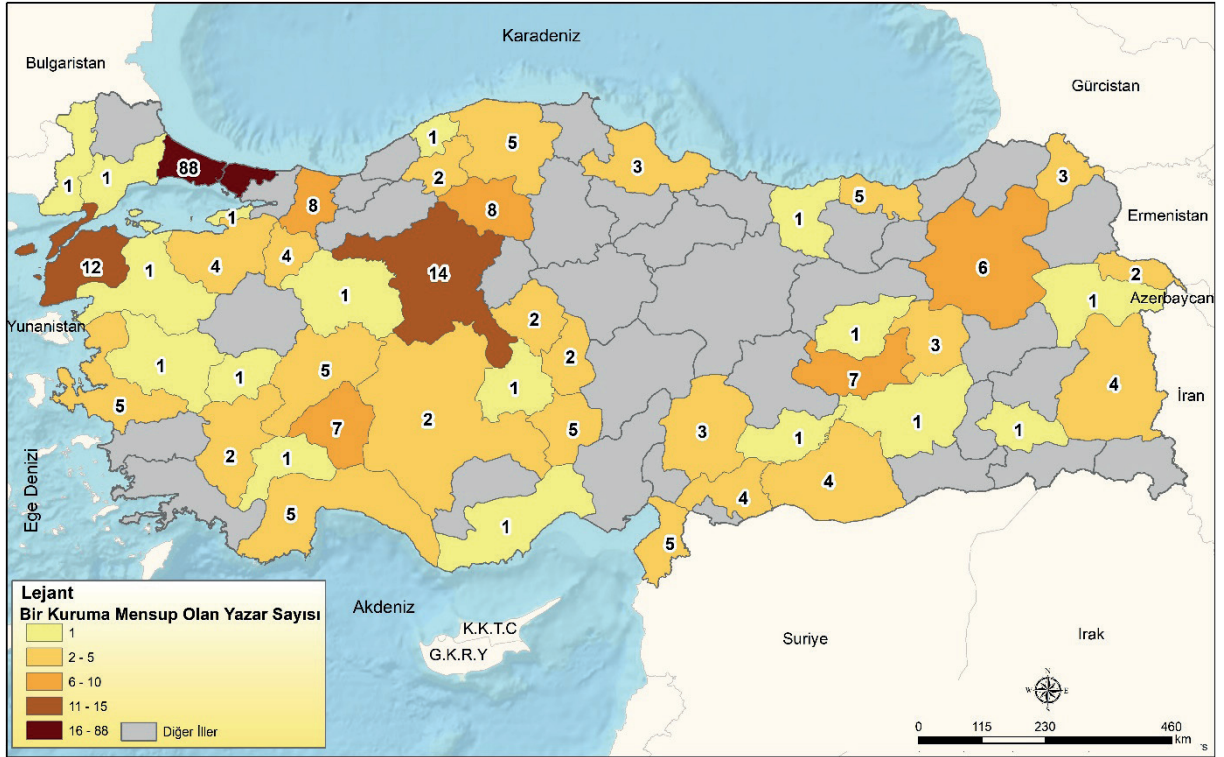
Üniversitelerden sonra dergiye en fazla katkı veren kurum Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan ortaöğretim kurumlarından. Altı farklı liseye mensup olan 9 adet yazarın dergide çalışmaları bulunmaktadır. Bununla birlikte söz konusu liselerde görev yapan yazarların büyük bir çoğunluğunun çeşitli üniversitelerde lisansüstü eğitim aldıkları bilinmektedir. Dergide, Türk Silahlı Kuvvetleri çatısı altında bulunan üç farklı kurumdan 3 farklı yazar destek vermiştir. Yukarıda bahsi geçen kurumlar dışında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve Aksaray il Özel İdaresi Kurumu birer yazar ile temsil edilmiştir.

Türkiye'nin farklı bölgelerinden çeşitli kurumlara mensup yazarlar Coğrafya Dergisi'ne destek vermiştir (Harita 1). Coğrafi konumları belirlenen 77 kurumun çoğunluğu (70 farklı kurum) Türkiye sınırları içinde yer almaktadır. Türkiye sınırları dışında bulunan kurumların ülkelere göre dağılımında Pakistan dikkat çekmektedir. Nitekim Pakistan'daki Gujrat Üniversitesi 5 farklı yazar tarafından fakat tek bir makalede temsil edilmiştir. Pakistan dışında Azerbaycan'dan 2 farklı kuruma mensup 3 farklı araştırmacının Coğrafya Dergisi'nde çalışması yayınlanmıştır. Bunların dışında Kazakistan'dan, İngiltere'den ve Fransa'dan birer kurum dergiye destek vermiştir.

Coğrafya Dergisi'ne destek olan yazarların kurumsal dağılımını illere göre incelediğimizde İstanbul İli, İstanbul Üniversitesi edebiyat fakültesi coğrafya bölümünün mensuplarının katkıları sebebiyle ilk sırada bulunduğu görülmektedir. İstanbul İlini Ankara ve Çanakkale illeri takip etmektedir (**Harita 1**).

Yazar sayıları günümüze yaklaştıkça arttığı gibi mensup oldukları kurumlarda günümüze yaklaştıkça çeşitlenmiştir. Örneğin 2000 yılına kadar yayımlanan 98 çalışmanın 2 yazar dışında tamamı İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümüne mensuptur. 2000'li yıllardan sonra çeşitli kurumlara mensup olan araştırmacıların sayısı artmıştır. Ayrıca çeşitli kurumlara bağlı araştırmacılar ortak çalışmalara imza atmışlardır (**Grafik 4**). Coğrafya Dergisi'nde çalışması bulunan İstanbul Üniversitesi mensuplarının en çok iş birliği yaptığı kurum mensupları Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'dir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ni Kastamonu Üniversitesi takip etmektedir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi mensupları dergiye 2010'lu yıllarının başlarında katkı verirken, Süleyman Demirel Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi gibi üniversitelere mensup olan yazarlar günümüze daha yakın zamanda çalışmalarlarıyla dergiye destek olmuşlardır (**Grafik 4**).

Coğrafya Dergisi'ne en az bir çalışması bulunan yazarlardan 5 tanesinin bölüm bilgisine ulaşmak mümkün olmamıştır. 248 adet yazar coğrafya, eğitim bilimleri, coğrafi bilgi sistemleri, sosyoloji, arkeoloji, tarih, kimya, botanik, endüstri mühendisliği, deniz jeolojisi, lojistik gibi 47 farklı bilim dalına mensup araştırmacılardan meydana gelmektedir. Bilim dalları arasında coğrafya disiplinine mensup olan yazar sayısı 172'dir. Coğrafya disiplini, 9 yazar ile Coğrafi Bilgi Sistemleri, 4 yazar ile İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi disiplini, 3 yazar ile Turizm İşletmeciliği disiplini takip etmektedir. Günümüze

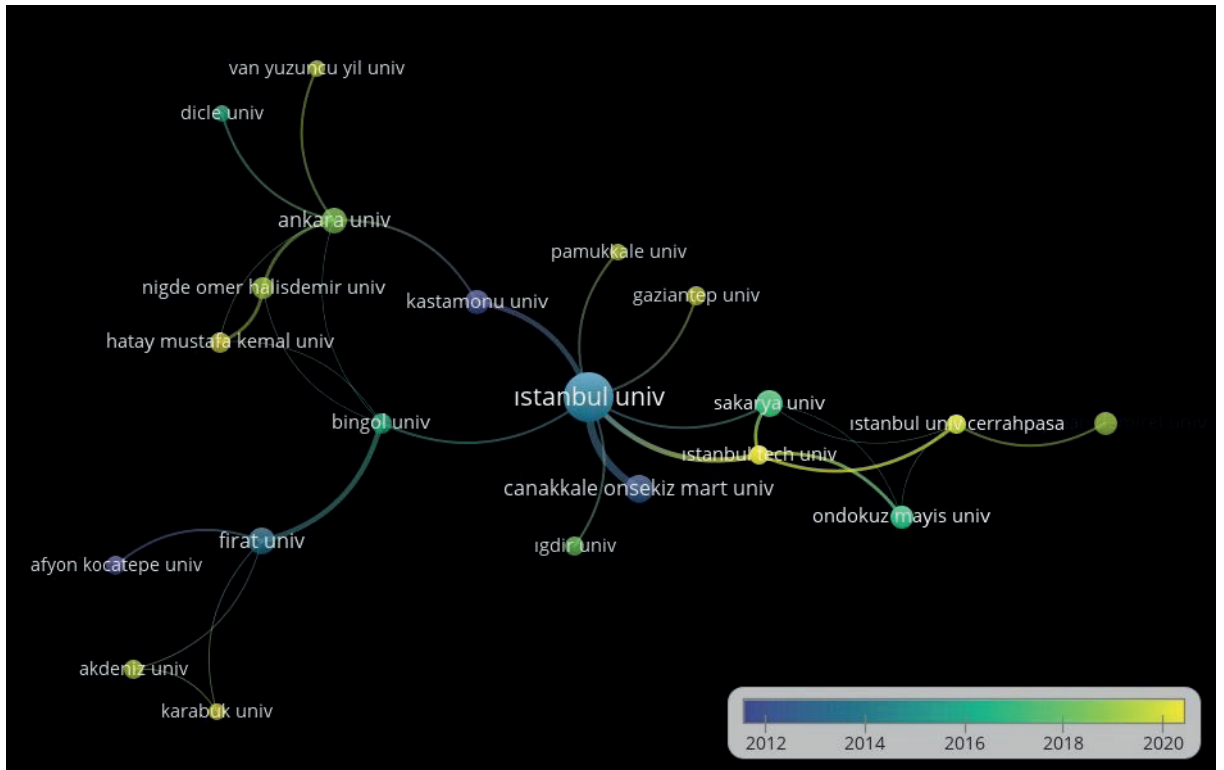

Harita 1: Bir Kuruma Mensup Yazarların İllere Göre Dağılımı.

Map 1: Distribution of Authors from an Institution by Province.

Not: İki yazarın kurumları bilgi eksikliğinden dolayı haritaya dâhil edilmemiştir.

Note: The two authors are not included in the map because their institutions are unknown.

yaklaştıkça daha sık gözlenen kurumlar arasındaki iş birliği ve disiplinler arası çalışma örnekleri coğrafya gibi bir bilim dalında istenilen bir özelliktir.

3.4. Konu Analizi

Çalışmaların konu analizinde her bir makalenin anahtar kelimelerinden yararlanılmıştır. Dergide 2002 yılına kadar olan makalelerde anahtar kelimelere ulaşılamadığından sadece 193 adet makalenin anahtar sözcükleri kullanılmıştır. Anahtar kelimeleri bulunun makaleler arasında jeomorfoloji kelimesi 13 defa, bitki 11 defa, taşkın 10 defa, uzaktan algılama 6 defa, coğrafi bilgi sistemleri 5 defa kullanılmıştır (**Garafik 5**).

Dergide yayımlanan makalelerin tamamında anahtar sözcükler belirtilmediği için benzer bir uygulama makale başlıkları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Buna göre makale başlıklarında bitki kelimesi 27 defa, Türkiye kelimesi 12 defa, uzaktan algılama tamlaması 8 defa, coğrafi bilgi sistemleri terimi 6 defa, arazi kullanımı terimi 6 defa kullanılmıştır.

3.5. Çalışılan Sahaların Analizi

Bu başlık altında Coğrafya Dergisi'ndeki çalışmaların başlıklarından elde edilen yer isimleri derlenmiş ve

haritalandırılmıştır. Yayımlanan makalelerde mekân bazlı olanları arasında tamamına yakını Türkiye özelinde çalışılmıştır. Türkiye özelinde çalışılan yerlerin illere göre dağılımına bakıldığında İstanbul ilinin ilk sırada olduğu görülmektedir. İstanbul'u Kastamonu ve Muğla illeri takip etmektedir (**Harita 2**).

Bazı makalelerde teorik konular ele alınmıştır. Bu makaleler ile Türkiye, Kafkaslar, Hazar Denizi gibi geniş sahaların çalışıldığı az sayıdaki makale **Harita 2**'ye dâhil edilmemiştir.

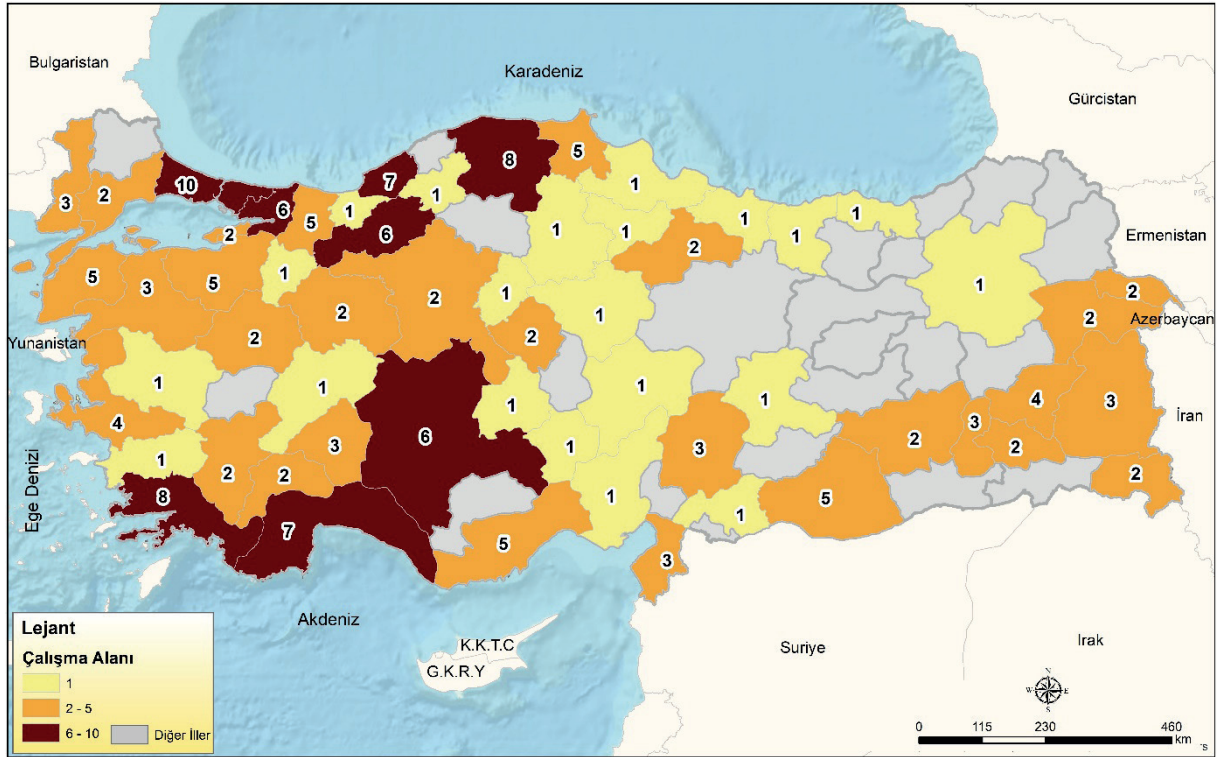
3.6. Atıf Analizi

Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan 303 adet makale için farklı kaynaklardan toplam 2229 adet atıf yapılmıştır. Bu atıfların 79 tanesi Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan makalelerden meydana gelmiştir. Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan makalelerin toplam aldığı atıfların yarısından fazlası (%61'i) Coğrafya Dergisi dışındaki çeşitli dergilerde yayımlanmış makalelerden meydana gelmektedir (**Grafik 6**). Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan çalışmalara yapılan atıfların %23'ü çoğunluğu yurt içi üniversitelerde yapılan lisansüstü tez çalışmalarından, %7'si kongre kitaplarından, %5'i editörlü kitap bölümlerinden, %3'ü müstakil kitaplardan, %1'i proje, rapor, lisans bitirme tezi gibi diğer yayımlar başlığı altında ele alınan yayın türlerinden meydana gelmektedir.

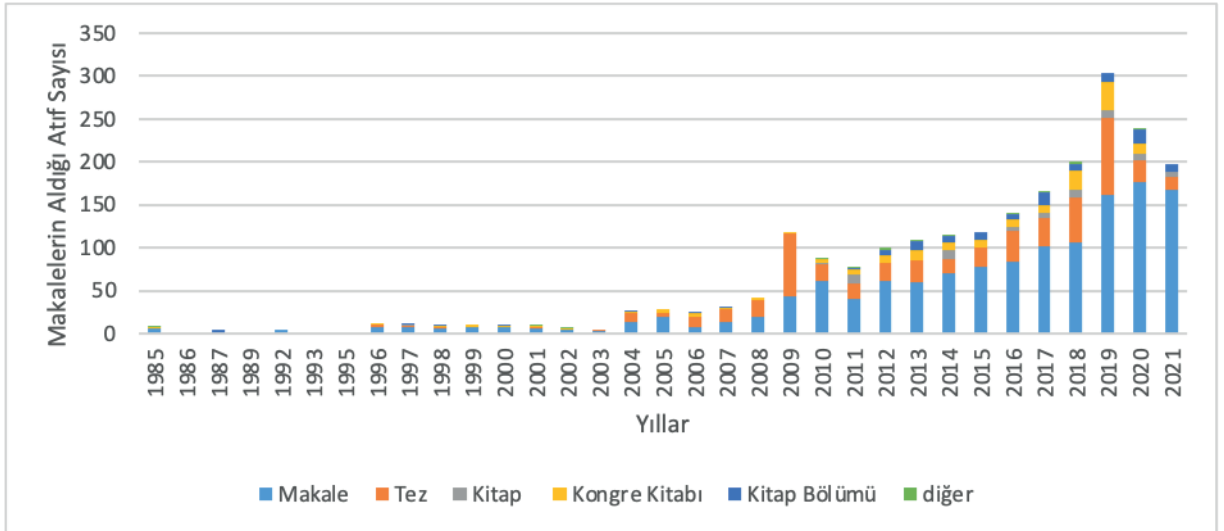

Grafik 5: Anahtar Kelimeler Kullanılarak Oluşturulan Kavram-Yoğunluk Haritası.

Graphic 5: Concept-Density Map by Keywords.

Harita 2: Yayınlanan Makalelerin İllere Göre Çalışma Alanları.
Map 2: Study Area of Published Articles by Province.

Grafik 6: Coğrafya Dergisi'nde Yayınlanan Makalelerin Aldığı Atıfların Yayın Türü ve Yıllara Göre Dağılımı.
Graphic 6: Citations of Articles Published in the Journal.

Grafik 6'da görüldüğü gibi dergiye yapılan atıfların büyük kısmı (%97'si) 2000 yılı sonrasında yapılmıştır. Bu durumun temel sebebi son yıllarda gelişen teknoloji ile kaynaklara erişimin daha kolay olması ve eski tarihli çalışmalara yapılan atıfların dijital ortama aktarılmamış olması ile ilgilidir.

Yukarıda bahsedildiği gibi dergiye yapılan atıfların yarısından fazlası diğer dergilerde yayınlanmış olan makalelerden gelmektedir. Coğrafya Dergisi 535 farklı dergide yayınlanan makalelerden atıf almıştır. Bu dergiler arasında Türk Coğrafya Dergisi, Doğu Coğrafya Dergisi ve Marmara Coğrafya Dergisi ön plana çıkmaktadır (**Tablo 1**).

Tablo 1: Coğrafya Dergisi'nde Yayımlanan Makalelere Atıf Veren Makalelerin Dergilere Göre Dağılımı.**Table 1:** Distribution of Articles Citing Articles Published in the Journal of Geography by Journals.

Dergi Adı	Atıf Sayısı
Türk Coğrafya Dergisi	63
Doğu Coğrafya Dergisi	59
Marmara Coğrafya Dergisi	55
Turkish Studies	27
Coğrafi Bilimler Dergisi	24
Ege Coğrafya Dergisi	23
Journal of International Social Research	21
Journal of Human Sciences	18
Jeomorfolojik Araştırmalar Dergisi	16
Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	15

Coğrafya Dergisi'nde yayınlanan herhangi bir makaleye atıf yapmış olan çalışmaların önemli bir kısmı (1791 makale) Türkçe dilinde yazılmıştır. Türkçe dışında en fazla kullanılan dil 436 makale ile İngilizce olmuştur. İngilizce dışında 2 makale Rus dilinde 1 çalışma ise Fransızca kaleme alınmıştır. Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan makalelerin %94'ü Türkçe yazılmış iken dergide yayımlanan makalelerin atıf aldığı çalışmaların %80'i Türkçe dilinde %20 kadarı İngilizce dilinde yayımlanan çalışmalardan oluşmaktadır.

4. SONUÇ

Coğrafya Dergisi'nde yayın hayatına başladığı 1985 yılından günümüze kadar toplam 304 çalışma yayımlanmıştır. Yazılan makalelerin önemli bir kısmı Türkçe yazılmışken sadece 13 (%4'ü) tanesi İngilizce dilinde yazılmıştır. Bununla birlikte dergiye yapılan atıfların %20 kadarı İngilizce kaleme alınmış çalışmalardan meydana gelmektedir.

Günümüze yaklaştıkça yazar çeşitliliği ve ortak yazarlı çalışmaların oranı artmıştır. Bu duruma paralel olarak yazarların mensup olduğu kurumlar çeşitlenmiştir. Kurum bazlı baktığımızda Coğrafya Dergisi'nin etki sahası Türkiye'nin batı bölgelerinde daha yoğundur. Bununla birlikte, son yıllarda İngiltere, Fransa, Azerbaycan, Pakistan gibi ülkelerden yazarların dergide çalışmalarının yayınlanmaya başladığı gözlenmektedir.

Çalışma sonucunda dikkat çeken bir diğer özellik ise ortak yazarlı çalışmaların artması ile hem farklı kurumlara mensup yazarların sayısı artmış hem de farklı bilim dallarına mensup olan araştırmacılar bir araya gelmişlerdir. Dolayısıyla günümüze yaklaştıkça kurumlar arasında iş birliği artmış ve interdisipliner çalışmalar yayınlanmaya başlanmıştır.

Coğrafya Dergisi'nde yayımlanan makaleler konu bazlı incelendiğinde bitki, jeomorfoloji, coğrafi bilgi sistemleri gibi kelimelerin ön plana çıktığı görülmüştür. Makalelerin çalışma sahalarına göre dağılımına baktığımızda ise yazarların mensup oldukları kurumlar ile paralellik olduğu gözlenmiştir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Al, U. (2008). Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: Atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Alan, A. A., & Şen, Ö. (2020). Gastronomi Temalı Festivaller Üzerine Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (6), 132–144.
- Askeroğlu, E. D. (2018). Uluslararası tojdac dergisinin bibliyometrik analizi. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 8(2), 190–202.
- Aydın, B. (2017). Yükseköğretim kurulu tez merkezinde (yöktez) yiyecek içecek işletmeciliği alanında kayıtlı bulunan tezlerin bibliyometrik analizi. *Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 2(1), 23–38.
- Chiu, W. T., & Ho, Y. S. (2007). Bibliometric analysis of tsunami research. *Scientometrics*, 73(1), 3–17.
- Cole, F. J., & Eales, N. B. (1917). The history of comparative anatomy: Part I.—A statistical analysis of the literature. *Science Progress (1916-1919)*, 11(44), 578–596.
- Demirbulat, Ö. G., & Dinç, N. T. (2017). Sürdürülebilir turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik profili. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 20–30.
- Depren, Ö., Kartal, M. T., & Depren, S. K. (2018). Borsalarda oynaklık üzerine yayınlanmış akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi*, 2(6), 1–15.
- Düşmezkalender, E., & Metin, M. (2019). Alternatif turizme yönelik bibliyometrik bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(2), 813–824.
- Ellegaard, O., & Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact?. *Scientometrics*, 105(3), 1809–1831.
- Erbaşı, A., Ayşe, C. A. B. İ., Gümrah, A., & Hakses, H. (2017). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 20(2), 206–214.

- Fan, J., Gao, Y., Zhao, N., Dai, R., Zhang, H., Feng, X., ... & Bao, S. (2020). Bibliometric analysis on COVID-19: a comparison of research between English and Chinese studies. *Frontiers in public health*, 8, 477.
- Fanelli, D., & Glänzel, W. (2013). Bibliometric evidence for a hierarchy of the sciences. *PLoS one*, 8(6), e66938.
- Hamidah, I., Sriyono, S., & Hudha, M. N. (2020). A Bibliometric analysis of Covid-19 research using VOSviewer. *Indonesian Journal of Science and Technology*, 5(2), 209–216.
- Hotamışlı, M. ve Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, 1–20.
- Hulme, E. W. (1923). *Statistical bibliography in relation to the growth of modern civilization*, Palala Press.
- Karagöz, D., & Kozak, N. (2014). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin bibliyometrik analizi: Araştırma konuları ve kurumlar arası iş birliğinin sosyal ağ analizi ile incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 28(1), 47–61.
- Kavakcı, S., & Yardımcıoğlu, F. (2018). Türkiye'de İbn Haldun üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(2), 317–342.
- Polat, Z.A., Saraçoğlu, A. ve Duman, H. (2019). Harita Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi. *Harita Dergisi*, 161, 46–56.
- Sarı, C., Delen, N. N. (2021). Ekoturizm Konusunun Ulusal Makalelerdeki Bibliyometrik Analizi, *Social Science Development Journal*, 27, 179-191.
- Savrun, B., & Mutlu, H. M. (2019). Kent lojistiği üzerine bibliyometrik analiz. *Kent Akademisi*, 12(2), 364–386.
- Siyavuş, A. E & Aydın, T. N. (2021) A bibliometric analysis of urban sprawl, *Papers in Applied Geography*, DOI: 10.1080/23754931.2021.1975307
- Apak, S., Erol, M., & Öztürk, S. (2016). Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, (11), 111–124.
- Şahin, E., Akdağ, G., Çakıcı, C., & Neslihan, Onur (2018). Gastronomi ve mutfak sanatları anabilim dallarında yayımlanan tezlerin bibliyometrik analizi. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(Ek1), 30–41.
- Şahin, G. ve Kahraman, M. (2019). İstanbul üniversitesi coğrafya lisans bitirme tezlerinin analizi. *R&S-Research Studies Anatolia Journal*, 2(7), 333–341.
- Şahin, S., & Acun, A. (2015). Turist rehberliği alanının bibliyometrik profili (ulusal turizm kongreleri bildirileri). *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(34), 213–234.
- Şakar, G. D., & Cerit, A. G. (2013). Uluslararası alan indekslerinde türkiye pazarlama yazını: bibliyometrik analizler ve nitel bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(4), 274201337-274201362.
- Şen, İ. K., Hatunoğlu, Z., & Terzi, S. (2017). Muhasebe araştırmalarında muhasebe eğitiminin yeri ve önemi: muhasebe dergileri üzerinde bibliyometrik bir araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(1), 247–291.
- Tayfun, A., Ülker, M., Gökçe, Y., Tengilimoğlu, E., Sürücü, Ç., & Durmaz, M. (2018). Turizm alanında yiyecek ve içecek ile ilgili lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 523–547.
- Temizkan, P., Çiçek, D., & Özdemir, C. (2015). Bibliometric profile of articles published on health tourism Sağlık turizmi konusunda yayımlanan makalelerin bibliyometrik profili. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 394–415.
- Yalçın, H. (2010). Millî Folklor dergisinin bibliyometrik profili (2007-2009). *Millî Folklor*, 22(85), 205–211.